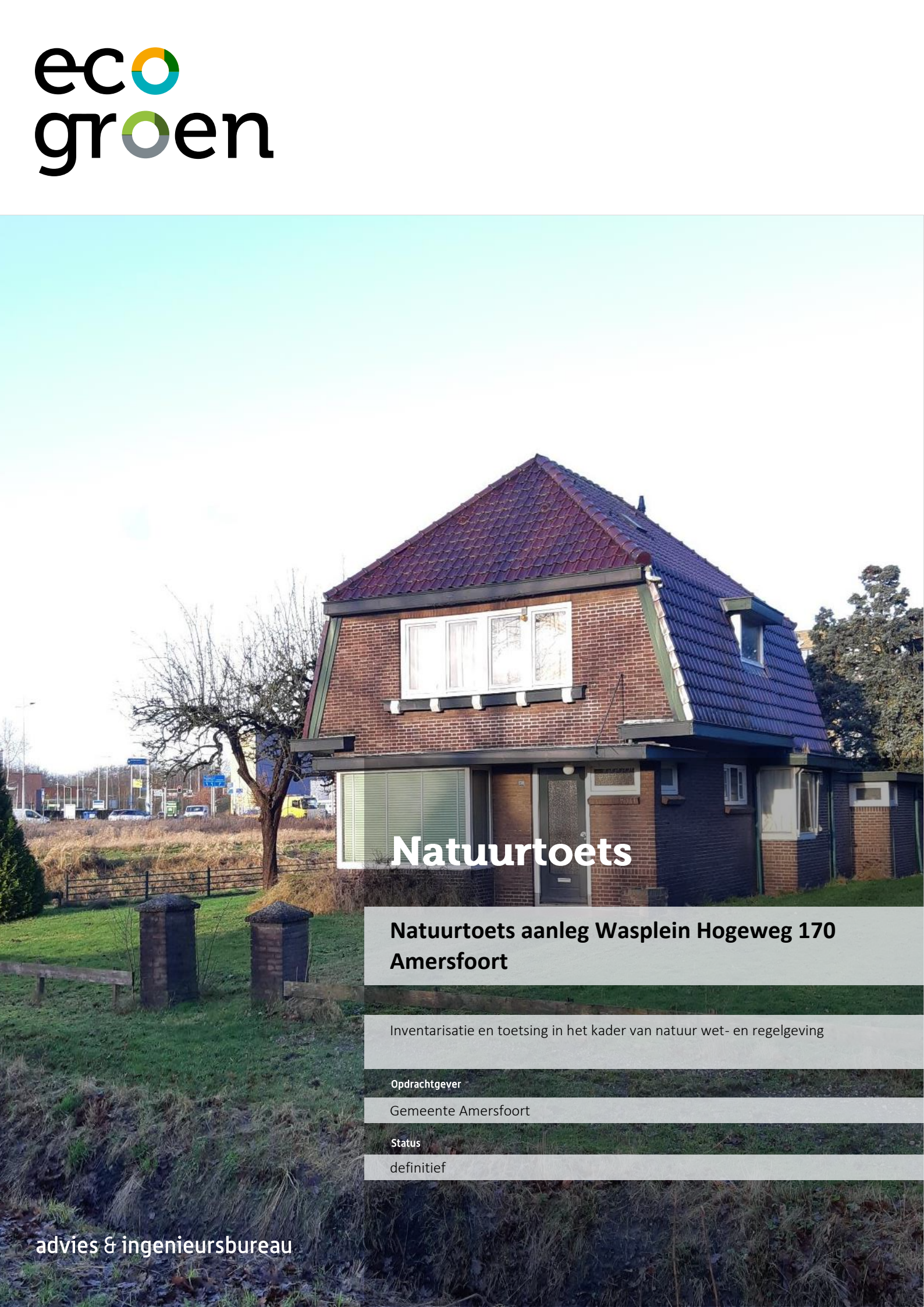

Natuurtoets

Natuurtoets aanleg Wasplein Hogeweg 170 Amersfoort

Inventarisatie en toetsing in het kader van natuur wet- en regelgeving

Opdrachtgever

Gemeente Amersfoort

Status

definitief

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets aanleg Wasplein Hogeweg 170 Amersfoort

Subtitel

Inventarisatie en toetsing in het kader van natuur wet- en regelgeving

Projectcode

23-133

Datum

10 oktober 2023

Status

definitief

Auteur[s]

D. (Dieuwertje) Boonstra en M.G. (Mark) Hoksberg

Tweede lezer

D. (David) Sietses

Opdrachtgever

Gemeente Amersfoort

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Boonstra, D. & M.G. Hoksberg (2023). Natuurtoets aanleg Wasplein Hogeweg 170 Amersfoort. Inventarisatie en toetsing in het kader van natuur wet- en regelgeving. Rapport 23-133. Ecogroen bv

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	3
2. Wettelijk kader en methode	6
2.1 Wettelijk kader	6
2.2 Onderzoeksmethode	8
3. Gebiedsbescherming en houtopstanden	10
3.1 Natura 2000	10
3.2 Natuurnetwerk Nederland	11
3.3 Houtopstanden	12
4. Soortbescherming	13
4.1 Zoogdieren	13
4.2 Vogels	17
4.3 Amfibieën	19
4.4 Vlinders en libellen	20
4.5 Overige soortgroepen	22
5. Geraadpleegde bronnen	23

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

De gemeente Amersfoort heeft het voornemen om een wasplein te realiseren ter hoogte van de Hogeweg 170 en naastgelegen perceel. Hierbij is sprake van de sloop van een bijgebouw en herinrichting van het terrein. Tevens wordt een aanbouw van een bestaand woonhuis gesloopt. Voor deze ontwikkeling is een bestemmingsplanwijziging aan de orde. Omdat de uitvoering van dit plan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden heeft Ecogroen het initiatief getoetst aan het natuurbeschermingsrecht. Indien van toepassing is er bepaald of er bij het vaststellen van het bestemmingsplan zicht is op het verlenen van toestemmingen in het kader van het natuurbeschermingsrecht, zoals een ontheffing van de Wet natuurbescherming. Dit rapport geeft de resultaten van het onderzoek en gaat in op eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Arkemheen op ruim 7 kilometer afstand. Gezien deze afstand zijn negatieve gevolgen voor instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden als gevolg van de het plan uitgesloten, met uitzondering van stikstof. Een stikstofberekening kan hierover uitsluitsel geven.
- Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ca. 125 meter afstand. Er is bij de voorgenomen ontwikkeling geen sprake van directe aantasting van het NNN. Evenmin is er sprake van indirecte effecten (zoals verstoring door licht of geluid) die leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vervolgstappen in het kader van het NNN zijn niet aan de orde.

Soortbescherming

- Het te slopen bijgebouw en de bomen in het plangebied bevatten geen (potentieel) geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het woonhuis en de te slopen aanbouw bieden potentie als zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Tijdens aanvullend onderzoek zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt naar aanleiding van de plannen uitgesloten. Verlichting van het terrein kan wel effect hebben op (potentiële) verblijfplaatsen in de omgeving. Er is geen sprake van (schade aan) essentiële vliegroutes of foerageergebieden. Vervolgstappen ten aanzien van in de omgeving gelegen verblijfplaatsen van vleermuizen zijn noodzakelijk.
- Het plangebied biedt geen nestgelegenheid voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (zoals huismus of gierzwaluw). Er is geen sprake van verlies van (potentiële) nesten of essentieel leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Wel vormen groenelementen en bomen in het plangebied geschikt broedbiotoop voor diverse overige vogelsoorten zonder jaarrond beschermd nest.
- Binnen het plangebied zijn exemplaren van de teunisbloem aangetroffen. Deze plantensoort is één van de waardplanten van de beschermde teunisbloempijlstaart (een nachtvinder). Na uitvoering van het

inventariserend bezoek zijn werkzaamheden uitgevoerd waardoor de groeiplaatsen van teunisbloem zijn verdwenen. Aanvullend onderzoek is niet (meer) noodzakelijk.

- De aanwezigheid van (vaste) rust- of verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van beschermde overige zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, overige ongewervelden en flora wordt op basis van verspreidingsgegevens en beoordeling van het habitat tijdens het veldbezoek uitgesloten, met uitzondering van soorten als egel, wezel, bruine kikker en gewone pad, waarvoor in de provincie Utrecht een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze vrijgestelde soorten is wel de wettelijke zorgplicht van toepassing.

Advies en vervolgstappen

- Om effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de omgeving na te gaan is een eenvoudige berekening met de AERIUS-calculator noodzakelijk. Afhankelijk van de uitkomst van de berekening kan worden bepaald of gevolgen uitgesloten zijn of dat verder vervolgstappen aan de orde zijn.
- Om lichtverstorend naar in de omgeving gelegen verblijfplaatsen van vleermuizen te voorkomen, dient uitstraling van verlichting naar de woningen in de omgeving te worden voorkomen en/of gebruik gemaakt te worden van vleermuisvriendelijke verlichting.
- Geadviseerd wordt om maatregelen te treffen om de ontwikkeling van vegetatie met teunisbloemen te voorkomen. Indien teunisbloem toch tot ontwikkeling komt voor uitvoering van de werkzaamheden dient afgestemd te worden met een ter zake kundige. Mogelijk dat (alsnog) nader onderzoek naar teunisbloempijlstaart noodzakelijk is.
- Wanneer er werkzaamheden in de periode februari t/m oktober worden gestart, is het advies om vlak voor aanvang een broedvogelcontrole uit te laten voeren door een ecologisch deskundige. Tijdens de broedvogelcontrole wordt bepaald of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met de ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.
- In het kader van de wettelijke zorgplicht wordt geadviseerd om:
 - bij het verwijderen van struiken stapvoets in één richting te werken zodat mogelijk aanwezige grondgebonden fauna (zoogdieren en amfibieën) de kans krijgt om uit te wijken naar groenelementen in de omgeving.
 - bij werkzaamheden aan watergangen wordt geadviseerd in één richting te werken, richting hand te haven watergangen.
 - verlichting tijdens de bouw- en de gebruiksfase niet uit te laten stralen naar de omgeving om verstoring van nacht-actieve dieren tegen te gaan.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Amersfoort heeft het voornemen om een nieuw bestemmingsplan op te stellen om de ontwikkeling van en een autowasbedrijf en de omvorming van een woonhuis naar bedrijfsruimte mogelijk te maken. Deze ontwikkeling is voorzien ter plaatse van de Hogeweg 170 en aanliggend perceel in Amersfoort. Omdat de uitvoering van dit plan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden dient het initiatief te worden getoetst aan het natuurbeschermingsrecht.

Op verzoek van gemeente Amersfoort heeft Ecogroen middels een natuurtoets beoordeeld of uitvoering van het plan kan conflicteren met de wettelijke bescherming van natuurwaarden. Er is getoetst aan de gebieds- en soortbescherming van de Wet natuurbescherming (Wnb). Daar waar nodig is er bepaald of er bij het vaststellen van het bestemmingsplan zicht is op het verlenen van toestemmingen in het kader van de Wnb (vergunning en/of ontheffing). Voorliggend rapport geeft de resultaten van het onderzoek weer en gaat in op de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Leeswijzer

Eerst wordt ingegaan op de ligging en karakteristiek van het plangebied en de beoogde ontwikkeling (§1.2). In hoofdstuk 2 worden het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek beschreven. De resultaten van het onderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 3 (beschermde gebieden), hoofdstuk 4 (beschermde soorten). Hierbij is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn om het plan binnen de kaders van de Wet natuurbescherming uit te kunnen voeren en of er -wanneer van toepassing- zicht is op een vergunning danwel ontheffing. Aan het eind van het rapport (hoofdstuk 5) is een lijst met geraadpleegde bronnen opgenomen.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied ligt op een industrieterrein in het oosten van Amersfoort, aan de oostzijde van de A28 en ten zuiden van knooppunt Hoevelaken (figuur 1.1). Het westelijke deel van het plangebied is een verruigd weiland. Het oostelijke deel is een bebouwd perceel met woning, gazon, borders met (soms dichte) cultivarstruiken, enkele fruitbomen en in de achtertuin wat dichte coniferen (figuur 1.2). De woning heeft een geknikt pannendak met steens gemetselde muren (Vlaams verband). Aan de voorkant van de woning ligt een droge greppel. Achter de woning staat een laag bijbouw bestaande uit garages. Tussen het weiland en de woning ligt een ondiepe sloot.

In de toekomstige situatie wordt de bestaande woning omgevormd tot bedrijfswoning. Het woonhuis blijft grotendeels behouden, een aanbouw aan de noordzijde wordt wel gesloopt. Tevens dient het bestemmingsplan op het toekomstige gebruik als bedrijfswoning te worden aangepast. Het overige terrein wordt heringericht tot wasplein (figuur 1.3). Hierbij wordt er een technische ruimte gebouwd en wasboxen en stofzuigplaatsen gerealiseerd. Het bijgebouw (laagbouw met garages) wordt gesloopt (figuur 1.2, rechtsonder). Dit gebouw ligt daar waar de toekomstige inrit van het autowasplein is gesitueerd. Ook wordt er verharding over bijna het hele terrein aangelegd. Het betreft een 24-uurs wasplein waarbij verlichting wordt toegepast.

Voor de herinrichting worden twaalf bomen gekapt, andere bomen worden gehandhaafd (figuur 1.4). Ook vinden werkzaamheden plaats aan de bestaande watergang. Het terrein wordt in de toekomstige situatie omrand door boombeplanting met onder andere zomereik, zwarte els, ruwe berk en fruitbomen.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied aan de Hogeweg 170 te Amersfoort (rood omlijnd). Topografische weergave in de inzet. Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 1.2 Sfeerimpressie van Hogeweg 170 en naastliggend perceel. Foto's: Ecogroen, 2023.

Figuur 1.3 Inrichtingsplan voor het toekomstige wasplein aan de Hogeweg 170 te Amersfoort. Bron: gemeente Amersfoort.

Figuur 1.4 Bouwplan met te kappen en te handhaven bomen op het huidige woonperceel. Bron: gemeente Amersfoort, BEA d.d. 23 februari 2023.

2. Wettelijk kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In voorliggende rapportage wordt getoetst op gebieds- en soortbescherming. Omdat aanwezige houtstanden binnen de bebouwde kom boswet van de gemeente Amersfoort vallen, is nadere toetsing hierbij niet noodzakelijk. In kader 2.1 wordt een samenvatting van de relevante wetteksten met betrekking tot gebieds- en soortbescherming gegeven.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregelen in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er zicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar zicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal

de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Toetsingskader bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie¹) ten aanzien van Natura 2000 de Wet natuurbeschermingstoets uitgevoerd te worden. Deze is vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wnb. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansituatie.

Ten aanzien van soortbescherming (Hoofdstuk 3, Wnb) is in de Wet natuurbescherming geen toetsingskader opgenomen ten aanzien van plannen. Voor soortbescherming wordt in het kader van plannen de uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd, die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wnb de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er een ontheffing nodig is en zo ja, of er uitzicht is op het verkrijgen van een Wnb-ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen. De bescherming van het NNN staat geheel los van de Wnb.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan.

Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een nieuw bestemmingsplan wordt vastgesteld of een omgevingsvergunning wordt verleend waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee-tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen en verankerd in de bestemmingsplannen.

¹ ECLI:NL:RVS:2020:2318

2.2 Onderzoeksmethode

Quickscan

Literatuuronderzoek

Om na te gaan of beschermde soorten en gebieden bekend zijn in de omgeving van het plangebied is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij zijn onder andere bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), kaarten van NNN en Natura 2000-gebieden (Webkaart provincie Utrecht, Aeries.nl) in de omgeving en regionale verspreidingsatlassen geraadpleegd. Bij het raadplegen van de NDFF is een zoekgebied van ongeveer twee kilometer rondom het plangebied aangehouden en is gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten in de afgelopen vijf jaar. Oudere waarnemingen zijn geraadpleegd om een beeld te geven van de potenties voor beschermde natuurwaarden.

Quickscan veldbezoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormde de basis voor het veldbezoek dat op 11 januari 2023 (droog, licht bewolkt, matige wind, 10 °C) is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is het plangebied en de nabije omgeving in een straal van circa 50 meter (het onderzoeksgebied) geïnspecteerd op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het plangebied is onder andere geïnspecteerd op:

- Potentie van gebouwen voor (jaarrond beschermde) nesten, verblijfplaatsen van vleermuizen en marterachtigen door middel van visuele inspectie, beoordeling van bouwkenmerken (uitwendig) met behulp van een zaklamp en aanwezigheid van sporen;
- Bomen met (potentieel) jaarrond beschermde nesten of eekhoornnesten, holten en scheuren (potentie voor vleermuizen) door visuele inspectie;
- Habitat voor grondgebonden zoogdieren als egel en kleine marterachtigen door beoordeling van het terrein (habitatkenmerken), aanwezigheid van blad-, takken- en steenhopen, geschikte holtes;
- Habitat waarin zich (beschermde) amfibieën kunnen bevinden door visuele inspectie en beoordeling van terreinkenmerken;
- Beschermde flora (winterkenmerken).

Aan de hand van de informatie uit het literatuuronderzoek en veldbezoek is beoordeeld welke gevolgen en effecten er bij de uitvoering van het plan kunnen optreden op beschermde gebieden en soorten. Vervolgens is advies uitgebracht over benodigde vervolgstappen, zoals aanvullend onderzoek, het treffen van mitigerende maatregelen het aanvragen van een ontheffing of vervolgonderzoek om kennisleemten op te vullen. Daar waar mogelijk een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is, is beoordeeld of er zicht op het verlenen van een ontheffing.

Aanvullend onderzoek

Uit het quickscan veldbezoek is gebleken dat er in de te slopen aanbouw en in de te behouden woning potentiële verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen aanwezig zijn. Aanvullend soortgericht onderzoek is uitgevoerd om de functie van het plangebied voor deze beschermde soorten te bepalen. Hierna is de gevolgde werkwijze beschreven.

Vleermuisonderzoek

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het landelijke Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakbe- raad, 2021). In het vleermuisprotocol is beschreven waar vleermuisonderzoek (minimaal) aan moet vol- doen om het gebruik van een (vaste) verblijfplaats door vleermuizen vast te kunnen stellen of uit te slui- ten. Op basis van de potentie van het projectgebied is het onderzoek gericht op gewone grootoorvleer- muis, laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

In deze situatie zijn vijf nachtelijke bezoeken uitgevoerd (tabel 2.1). Specifiek gaat het om drie nachtelijke bezoeken in de periode half mei - half juli 2023 (waarvan één ronde in juni) gericht op kraam- en zomer- verblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in de periode half augustus tot eind september 2023 ge- richt op baltslocaties, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen. Tussen de individuele bezoeken zitten con- form vleermuisprotocol minimaal 20 dagen.

Tabel 2.1 Inventarisatiemomenten vleermuisonderzoek Hogeweg, Amersfoort.

Datum	Tijd	Type onderzoek	Omstandigheden
7 juni 2023	21.45 – 00.15 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	14 C°, helder, droog en matige wind
30 juni 2023	22.00 – 00.30 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	18 C°, bewolkt, droog en matige wind
9 juli 2023	03.15 – 05.30 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	18 C°, half bewolkt, droog en weinig wind
1 september	04.45 – 07.00 uur	Paar- en zwermplaatsen	13 C°, bewolkt, droog en weinig wind
25 september	22.00 – 00.00 uur	Paar- en zwermplaatsen	17 C°, bewolkt, droog en weinig wind

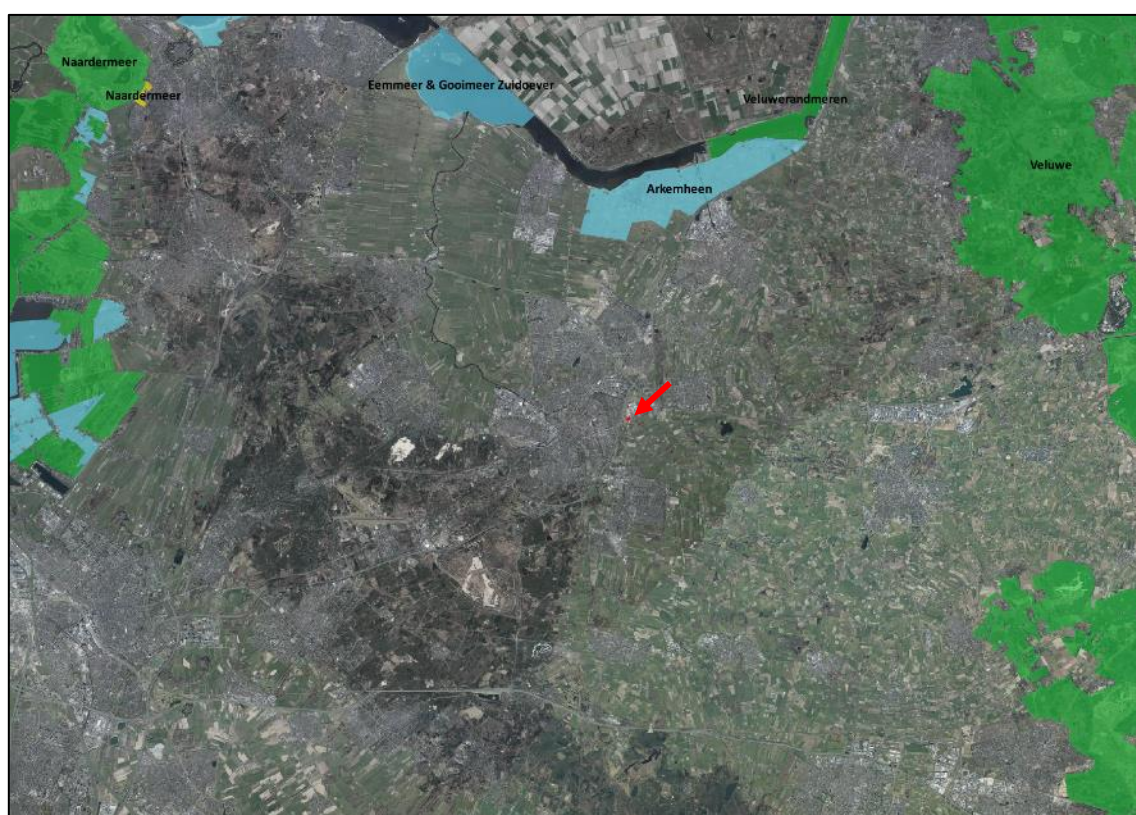
In het vleermuisprotocol is de vuistregel opgenomen dat een onderzoeker 75% van het onderzoeksgebied moet overzien om te kunnen zien waar vleermuizen in- of uitvliegen. Als niet aan deze eis wordt voldaan, dan kan het bevoegd gezag een eventuele ontheffingsaanvraag afwijzen. Gezien de geringe omvang van de te slopen aanbouw en de overzichtelijkheid van de rest van het projectgebied is de inzet van één per- soon in deze situatie voldoende.

Tijdens de onderzoeken is gebruik gemaakt van een batdetector (met opname functie), warmtebeeldca- mera en zaklamp. Met een batdetector zijn vrijwel alle vleermuissoorten op naam te brengen.

3. Gebiedsbescherming en houtopstanden

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Arkemheen op ruim 7 kilometer ten noorden van het plangebied (figuur 3.1). Arkemheen is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Op grotere afstand van het plangebied (> 14,5 kilometer) bevinden zich de Natura 2000-gebieden Oostelijke Vechtplassen en Veluwe. Oostelijke Vechtplassen en Veluwe zijn aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied en er bevinden zich stikstofgevoelige habitattypen.

Figuur 3.1 Ligging plangebied (rode pijl) ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de omgeving (groen is Vogel- en Habitatrichtlijngebied, blauw is Vogelrichtlijngebied). Bron achtergrond: PDOK.

Bij de uitvoering van het plan worden, gezien de afstand tot omliggend Natura 2000-gebied, direct negatieve gevolgen voor instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden uitgesloten. Er is bijvoorbeeld geen sprake van oppervlakteverlies, versnippering of verstoring door licht of geluid in Natura 2000-gebied. Mogelijk zijn bij de uitvoering van het plan wel indirect negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden aan de orde door een toename van stikstofdepositie.

Stikstof

De uitstoot van stikstof in de aanleg- en gebruiksfase van het plan kan leiden tot meer stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Toegenomen stikstofdepositie kan leiden tot

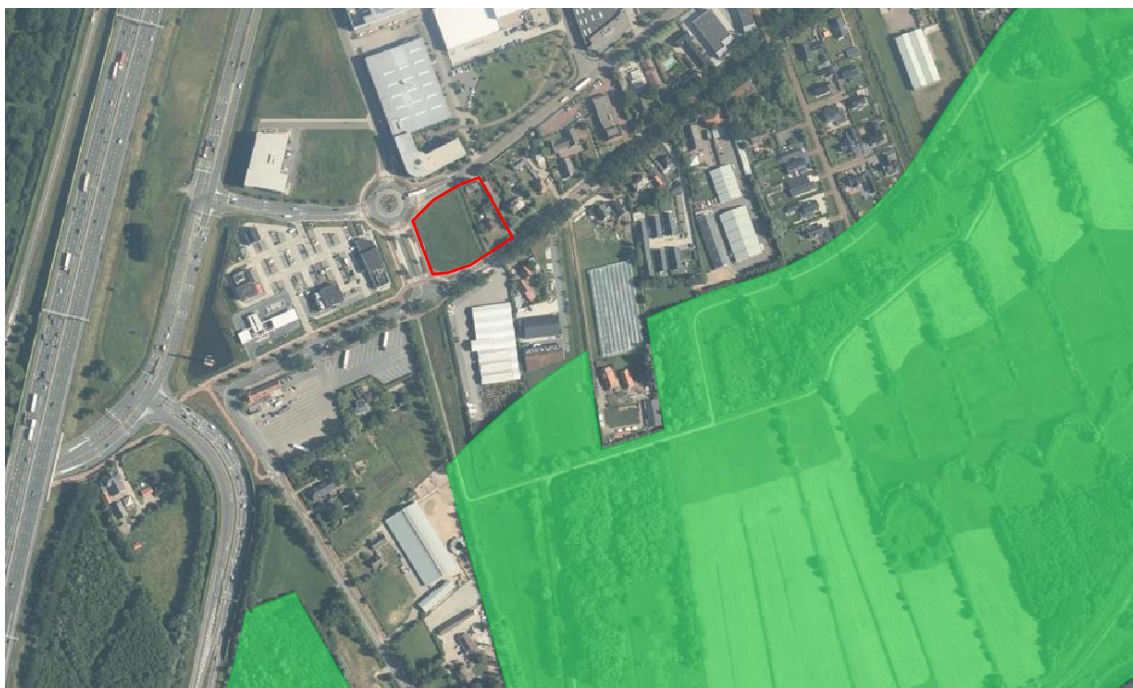
verzuring en vermesting van de bodem met (significant) negatieve gevolgen voor planten- en diersoorten die hier kwetsbaar voor zijn. De mate van stikstofuitstoot hangt echter af van het type ontwikkeling.

Het rekenmodel AERIUS Calculator wordt op grond van de Wet natuurbescherming voorgeschreven om te bepalen of er al dan niet sprake is van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Indien de uitvoering van het plan niet leidt tot een toename van stikstofdepositie ($>0,00$ mol/ha/jaar), treedt geen negatief gevolg voor de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden op en is plan niet strijdig met de Wet natuurbescherming (onderdeel stikstof).

Geadviseerd wordt om de gevolgen van stikstofemissie in de aanleg- en gebruiksfase inzichtelijk te maken door middel van een enkelvoudige berekening met het rekenprogramma AERIUS. Aan de hand van de uitkomsten kunnen vervolgstappen worden bepaald.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde terrein dat deel uitmaakt van het NNN ligt op ongeveer 125 meter ten zuiden van het plangebied (figuur 3.2). Het betreft de omgeving van de Barneveldsche Beek.

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied aan de Hogeweg 170 (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (groene gearceerd). Bron achtergrond: Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht (2021).

De regels ter bescherming van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) in de provincie Utrecht zijn uitgewerkt in de Interim Omgevingsverordening van de provincie Utrecht (vastgesteld 10 maart 2021). In de

provincie Utrecht hoeft niet getoetst te worden aan externe werking.² Vanuit de verordening is een toetsing zodoende niet aan de orde. Echter, als gevolg van jurisprudentie (Raad van State: 201509359/1/R1) is het voor ontwikkelingen in gebieden buiten het NNN ook nodig – in het kader van goede ruimtelijke ordening – te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Goede ruimtelijke ordening houdt in dat naastgelegen functies elkaar niet (te veel) mogen hinderen. In dit kader heeft de toetsing in de quickscan dan ook plaatsgevonden en bepaald is of uitvoering van het plan kan leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Om te bepalen of sprake is van aantasting van het NNN, zijn in de Interim Omgevingsverordening van de provincie Utrecht de wezenlijke kenmerken en waarden in zes toetsingscriteria uitgewerkt:

1. Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem;
2. Robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNN;
3. De aanwezigheid van bijzondere soorten;
4. De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen;
5. Behoud van samenhang;
6. Behoud van oppervlakte.

In de quickscan is aan alle zes criteria getoetst. Omdat het plangebied buiten het NNN ligt, is er bij de voorgenomen ontwikkeling geen sprake van directe aantasting van het NNN, zoals oppervlakteverlies, aaneengeslotenheid, bestaande en potentiële waarden of aantasting van de samenhang. Gezien de afstand tot het NNN en tussenliggende woningen, groen en infrastructuur zijn effecten die kunnen leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN –zoals verstoring door licht, geluid van (hei-)machines of toegenomen menselijke aanwezigheid- ook uitgesloten. De naast elkaar gelegen functies hinderen elkaar daarom niet. Vervolgstappen in verband met de bescherming van het NNN zijn niet aan de orde.

3.3 Houtopstanden

Binnen het plangebied worden twaalf bomen gekapt (zie figuur 1.4). Deze bomen liggen binnen de bebouwde kom houtopstanden van de gemeente Amersfoort en vallen daarom buiten het toepassingsgebied voor onder de Wnb beschermde houtopstanden.³ Het initiatief conflicteert niet met de Wnb, onderdeel houtopstanden. Er is geen melding bij de provincie, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig.

Er gelden naar verwachting wel gemeentelijke regels voor de kap van bomen. Toetsing aan deze regels valt buiten de scope van voorliggende rapportage. Advies is om hierover contact op te nemen met de afdeling binnen de gemeente die hierover gaat.

² Externe werking betreffen effecten op het NNN als gevolg van activiteiten die buiten de begrenzing van het NNN plaatsvinden.

³ Gis viewer “bebouwde kom?” van de provincie Utrecht. Te raadplegen via <https://utrecht.maps.arcgis.com/apps/Cascade/index.html?appid=d76648a3c1814e4c850e7720c7d79bf0>. Bezocht in januari 2023.

4. Soortbescherming

4.1 Zoogdieren

Zoogdieren van de habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn

Vleermuizen

In de omgeving van het plangebied zijn tientallen waarnemingen van vleermuizen bekend (NDFF, 2023). Het gaat om waarnemingen van zowel gebouwbewonende als boombewonende vleermuissoorten. Rond het plangebied waargenomen soorten die vaak gebouwen als verblijfplaats gebruikten zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Als boombewonende soort is met name rosse vleermuis waargenomen (NDFF, 2023). Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. In onderstaand kader (kader 4.1) worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven/ zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

In de bomen in het plangebied zijn tijdens het quickscan veldbezoek geen (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen zoals inrottingsgaten, scheuren of loshangende schors. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen in het plangebied wordt uitgesloten op basis van dit veldbezoek.

Het woonhuis heeft steens gemetselde muren zonder open stootvoegen, hierdoor is geen open spouw aanwezig die potentie biedt als verblijfplaats voor vleermuizen. Wel zijn er andere ruimtes aanwezig die potentie bieden als verblijfplaats voor soorten als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (figuur 4.1). Op het dak van het woonhuis zijn onder andere loodflappen aanwezig langs een kleine dakkapel waar kieren tussen zitten. Toegang zou tevens verkregen kunnen worden via de nok- en gevelpannen. De gevel is op sommige plaatsen voorzien van een dakvoet en/of betimmering waaronder voor vleermuis toegankelijke kieren zitten. Ook is er een lage uitbouw aanwezig aan het woonhuis waar een spouwmuur

niet kan worden uitgesloten. Onder het boeideel van de uitbouw zijn voor vleermuis geschikte openingen aanwezig. Een massa-winterverblijfplaats wordt op basis van het type bebouwing niet verwacht.

Figuur 4.1 Enkele voor vleermuizen geschikte invliegopeningen binnen het woonhuis (links) en de aanbouw (rechts). Foto's: Ecogroen, 2023.

Het bijgebouw betreft laagbouw bestaande uit een enkelsteens muur en een houten boeideel rondom (figuur 4.2). De betimmering is op één plaats doorgerot door waterschade en biedt zo toegang tot achtergelegen ruimtes. Tussen de betimmering en het metselwerk zit een zeer kleine kier die niet toegankelijk is voor vleermuizen. Hoewel het gebouw op één plek een opening heeft die groot genoeg is voor vleermuizen - zoals gewone dwergvleermuis - is het gebouw vrij laag (circa 2 meter), ook zijn de toegankelijke openingen ontstaan door lekkage. Hierdoor is het bijgebouw ongeschikt voor vleermuizen.

Figuur 4.2 Het te slopen bijgebouw (links) en een detail van de opening ontstaan door lekkage (rechts). Het gebouw is ongeschikt voor vleermuizen. Foto's: Ecogroen, 2023.

Bij de voorgenomen plannen blijft het woonhuis behouden, wel wordt de aanbouw gesloopt. Potentiële verblijfplaatsen in het woonhuis en de aanbouw worden hierdoor aangetast. Tevens kan versterking van potentiële verblijfplaatsen in het woonhuis optreden door de herinrichting van het terrein en de toepassing van 24-uurs verlichting. Dit is in strijd met verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Om de effecten van de sloop van de aanbouw en het toepassen van verlichting te bepalen is nader onderzoek uitgevoerd.

Tijdens het aanvullend onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen binnen het plangebied. Wel is een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen langs de huizen en de weg ter hoogte van Hogeweg 174. Dit dier had geen interactie met de bebouwing binnen het plangebied. Het is aannemelijk dat in de nabijgelegen bebouwing een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is. Aantasting van (verblijfplaatsen van) vleermuizen wordt naar aanleiding van de plannen uitgesloten.

Verstoring van (potentiële) verblijfplaatsen in de omgeving door verlichting dient voorkomen te worden door het afschermen van lichtbronnen richting de omliggende woonhuizen. Bijvoorbeeld door het toepassen van gerichte armaturen en/of blokkerende elementen, zoals beplanting. Geadviseerd wordt om deze maatregelen mee te nemen in het inrichtingsplan.

Vliegroutes en foerageergebieden

In de directe omgeving van het plangebied zijn opgaande lijnvormige structuren aanwezig die door vleermuizen als vliegroute kunnen worden gebruikt zoals gebouwen en bomenrijen (onder andere langs de Hogeweg ten zuiden van het plangebied en de gebouwen ten noorden van het plangebied). Bij de voorgenomen werkzaamheden gaan geen lijnvormige elementen verloren. In de omgeving zijn tevens verschillende alternatieve structuren aanwezig, waardoor geen sprake is van essentiële vliegroutes. Zodoende gaan geen (essentiële) vliegroutes van vleermuizen verloren.

Het plangebied biedt door de aanwezigheid van opgaande begroeiing geschikt foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving zijn ook verschillende groenelementen aanwezig die dienst kunnen doen als foerageergebied voor vleermuizen. Met het uitvoeren van de werkzaamheden vindt aantasting plaats van de groenelementen binnen het plangebied. In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar. Van essentieel foerageergebied is binnen en in de directe omgeving van het plangebied geen sprake. Essentieel foerageergebied gaat naar aanleiding van de plannen niet verloren.

Tijdens de uitvoering van het plan en in de toekomstige situatie kan er wel sprake zijn van verstoring van niet-essentiële foerageergebieden of vliegroutes als gevolg van verlichting die uitstraalt op de omgeving. In het kader van zorgvuldig handelen (zorgplicht) wordt geadviseerd om uitstraling van verlichting naar de omgeving in de bouw- en gebruiksfase te voorkomen of gebruik te maken van vleermuisvriendelijke verlichting.

Overige zoogdieren van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn

Op basis van het veldbezoek, bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) en terreinkenmerken, worden in en rond het projectgebied geen rust- en voortplantingsplaatsen of essentieel leefgebied van overige zoogdieren van de Habitatrichtlijn en verdragen van Bern en Bonn zoals bever en otter verwacht. Vervolgstappen met betrekking tot deze soorten zijn niet aan de orde.

Zoogdieren nationaal beschermd zonder provinciale vrijstelling

Boom- en steenmarter

Op circa 500 meter ten zuidwesten is een waarneming bekend van boommarter. Het betreft een verkeersslachtoffer langs de A28. Ook langs de A1 op ruim één kilometer afstand zijn verkeersslachtoffers van boommarter bekend. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van steenmarter bekend. Wel zijn langs de A1 meerdere verkeersslachtoffers bekend op circa 3 kilometer ten oosten van het plangebied (NDFF, 2023).

Steenmarter is een zogenaamde cultuurvolger die ook in de buurt van mensen leeft. Boommarter is meer aanwezig in natuurrijke gebieden, maar komt ook voor op grensgebieden met bebouwd gebied. Overdag verblijven steenmarter en boommarter in hun verblijfplaats bestaande uit takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, ruimtes onder containers of pallets, zolders, schuurtjes, spouwmuren en/of kruipruimtes. 's Nachts maken boom- en steenmarters gebruik van groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen om (zowel dierlijk als plantaardig) voedsel te zoeken. Territoria van boom- en steenmarter waarbinnen voedsel wordt gezocht zijn fors: tussen de 80 en 700 hectare. Beide kunnen afstanden van 3 tot 15 kilometer afleggen op zoek naar voedsel (Zoogdierverseniging, 2023).

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen mogelijke verblijfplaatsen of sporen van boom- en steenmarter aangetroffen in het plangebied. Er zijn in de woonhuis en het bijgebouw geen voor deze marters geschikte openingen waargenomen die kunnen leiden naar een verblijfplaats. Aan de hand van de beoordeling tijdens het veldbezoek wordt de aanwezigheid van vaste voortplantings- of rustplaatsen van boom- en steenmarter in het plangebied uitgesloten. Het is wel mogelijk dat de soorten het terrein sporadisch gebruiken als foerageergebied. Het gaat hier niet om essentieel foerageergebied: in de omgeving zijn in ruime mate alternatieve foerageergebieden in groenelementen aanwezig, zoals de omgeving van de Barneveldsche Beek. De uitvoering van het plan heeft dan ook geen negatieve gevolgen voor boom- en steenmarter. Vervolgstappen ten aanzien van deze marters zijn niet aan de orde.

Das

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van das. De dichtstbijzijnde waarneming van das ligt op circa 700 meter ten zuiden, in de omgeving van de Barneveldsche Beek (NDFF, 2023). Ook langs de A1 op ruim een kilometer ten noorden is een waarneming van das bekend. Beide waarnemingen betreffen dode dieren.

De das leeft in gebieden waarbinnen verschillende biotopen op korte afstand van elkaar aanwezig zijn. Doorgaans zijn dit hoger gelegen, drogere gronden waar dekking aanwezig is en lager gelegen vochtige gronden die als voedselgebied dienen. De soort komt vaak voor in kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen. De das huisvest zich normaliter in burchten op hoger gelegen gronden en foerageert in de omgeving tot 1,5 tot 12 kilometer van de burcht. Foerageergebied kan bestaan uit bosbodems, bemeste graslanden, (maïs)akkers, hoogstamboomgaarden en ruigten (BIJ12, 2017c).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of potentiële verblijfplaatsen van das aangetroffen. Het verruigde graslandperceel biedt beperkte potentie tot foerageergebied voor das. Van essentieel foerageergebied is

echter geen sprake, omdat er in de omgeving voldoende (en geschikter) alternatief gebied aanwezig is. Vervolgstappen ten aanzien van dat zijn niet aan de orde.

Overige nationaal beschermde zoogdieren zonder vrijstelling

Op basis van het veldbezoek, bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) en terreinkenmerken, wordt de aanwezigheid van (vaste rust- en voortplantingsplaatsen van) andere nationaal beschermde zoogdieren zonder vrijstelling, zoals eekhoorn, binnen de invloedssfeer van het plan uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot andere soorten uit deze beschermingscategorie zijn niet aan de orde.

Zoogdieren nationaal beschermd met provinciale vrijstelling

De groenelementen in het plangebied vormen geschikt leefgebied voor enkele grondgebonden zoogdiersoorten, zoals egel, wezel, bunzing en huisspitsmuis. Deze soorten zijn allemaal bekend in de omgeving van het plangebied (NDFF, 2023). In de provincie Utrecht geldt voor deze soorten een vrijstelling van verbodsbepalingen van de Wnb bij ruimtelijke ingrepen⁴. Wanneer er tijdens de uitvoering van het plan groenelementen worden verwijderd kunnen deze soorten worden geschaad of kunnen verblijfplaatsen verloren gaan. Omdat voor deze soorten in Utrecht een vrijstelling van verbodsbepalingen geldt bij ruimtelijke ingrepen, hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

In het kader van de wettelijke zorgplicht wordt voor de genoemde soorten geadviseerd om groenelementen te verwijderen in de periode september – medio november; zo veel mogelijk buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperioden. Daarnaast dient zo veel mogelijk één kant op te worden gewerkt -zo mogelijk richting te handhaven groen- waarbij eventueel nog aanwezige dieren de kans krijgen om te vluchten.

4.2 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (kader 2.1). Van veel vogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal vogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

⁴ In de provincie Utrecht zijn al enige tijd plannen om de vrijstelling ten aanzien van kleine marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing) te laten vervallen. Hierdoor worden ruimtelijke ingrepen met effect op verblijfplaatsen van kleine marterachtigen ontheffingsplichtig. Vooruitlopend op het vervallen van de vrijstelling kan gekozen worden om nader onderzoek naar de soorten uit te voeren om te kunnen anticiperen op mogelijke vervolgstappen, zoals het toepassen van mitigerende of compenserende maatregelen.

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in de provincie Utrecht verstaan: in functie zijnde nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Huisumus

In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen van huismus bekend (NDFF, 2023). Huisumus is een cultuurvolger waarvan de nestplaats doorgaans gebonden is aan gebouwen waarvan onder andere ruimtes onder dakpannen en kieren in muren als nestplaats worden gebruikt. De soort broedt sporadisch ook in dicht struweel en hagen. Voorwaarden voor geschikt huismushabitat – naast geschikte broedgelegenheid – zijn aanwezigheid van dekking (dichte struiken of heesters), zandige plekken voor stofbaden en drinkwater (BIJ12, 2022).

Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen potentiële nestplaatsen voor huismus aangetroffen. Het woonhuis heeft een pannendak, maar voor huismus geschikte invliegopeningen ontbreken. De onderste rij dakpannen staan verticaal en bieden onvoldoende ruimte voor huismus om onder te kruipen. Ook ontbreken andere kieren en openingen van voldoende grootte.

De struiken en het opgaande groen vormen biotoop met dekking voor huismussen uit de omgeving. Bij het verwijderen van dit groen gaat een kleine oppervlakte van dit biotoop verloren. Omdat het groen echter deels behouden blijft en er in de omgeving diverse dichte struiken en groenstructuren aanwezig zijn waar huismussen naar kunnen uitwijken is er bij het voorgenomen initiatief geen sprake van het verlies van essentieel leefgebied van huismus. De uitvoering van het plan heeft gezien de bovenstaande bevindingen geen negatieve gevolgen voor (jaarrond beschermde nesten van) huismus. Vervolgstappen ten aanzien van huismus zijn niet aan de orde.

Gierzwaluw

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van gierzwaluw bekend (NDFF, 2023). Voor gierzwaluw geldt dat deze soort in Nederland vrijwel uitsluitend in gebouwen broedt, met name in woonkernen. Holtes in daken en muren worden doorgaans als broedplaats gebruikt (BIJ12, 2017d).

Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen potentiële nestplaatsen voor gierzwaluw aangetroffen. In het woonhuis bevinden zich geen geschikte (invlieg)openingen die naar broedplaatsen van gierzwaluw kunnen leiden. De uitvoering van het plan heeft daarom geen negatieve gevolgen voor (jaarrond beschermde nesten van) gierzwaluw. Vervolgstappen ten aanzien van gierzwaluw zijn niet aan de orde.

Overige vogelsoorten met jaarrond beschermd nest

In en rond het plangebied zijn geen andere vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangetroffen of te verwachten op basis van beoordeling van het biotoop en bekende waarnemingen (NDFF, 2023). In de bomen in het plangebied zijn geen potentiële jaarrond beschermde nesten van roofvogels of uilen aangetroffen. Ook worden er geen vaste rustplaatsen van uilen (roestplaatsen) verwacht. Er zijn geen

sporen aangetroffen die hierop duiden zoals concentraties van braakballen, uitwerpselen of prooiresten. Vervolgstappen ten aanzien van overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet aan de orde.

Overige vogels

In de aanwezige heggen, bomen en struiken in het plangebied kunnen diverse algemene broedvogels zoals houtduif, merel en roodborst worden verwacht. Bij de uitvoering van het plan kunnen tijdens de bouwwerkzaamheden en het verwijderen van struiken vogels die in en rond het plangebied broeden worden verstoord of geschaad.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Verstoring is echter alleen verboden wanneer de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Voor de te verwachten soorten kan verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (altijd) worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen.

In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Daarmee is het dus van belang of een broedgeval wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Soorten als houtduif kunnen tot in oktober broedsels beginnen, maar ook al in februari starten met nestelen. Daarom wordt geadviseerd – zeker wanneer werkzaamheden binnen de periode van februari t/m oktober worden gestart – om voorafgaand een broedvogelcontrole uit te (laten) voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt bepaald of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.3 Amfibieën

Amfibieën van de Habitatrichtlijn en Verdragen van Bern en Bonn

Vaste verblijfplaatsen van amfibieën die zijn opgenomen op Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, zoals vroedmeesterpad en heikikker, zijn niet aangetroffen en worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) niet verwacht in het plangebied. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Amfibieën nationaal beschermd zonder provinciale vrijstelling

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) wordt voortplanting en overwintering van overige nationaal beschermde amfibieën, zoals Alpenwatersalamander, binnen het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Amfibieën nationaal beschermd met provinciale vrijstelling

De groenstroken en de watergangen in en rond het plangebied zijn in potentie geschikt als landhabitat voor algemene soorten amfibieën, zoals gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker. Tijdens

het bouwrijp maken van het plangebied en werkzaamheden aan de watergang kunnen enkele exemplaren van algemene amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor algemene amfibieën, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

Effecten op amfibieën kunnen met het oog op de wettelijke zorgplicht geminimaliseerd worden door bij het verwijderen van groen zo veel mogelijk één kant op te werken, in de richting van te handhaven groen, waarbij eventueel nog aanwezige dieren te kans krijgen om te vluchten. Ook werkzaamheden aan de watergang kunnen het best in één richting plaatsvinden, richting het te handhaven deel van de watergang.

4.4 Vlinders en libellen

Vlinders en libellen van de Habitatrichtlijn en Verdragen van Bern en Bonn

Teunisbloempijlstaart

Tijdens het quickscan veldbezoek zijn verspreid over het plangebied enkele teunisbloemen aangetroffen (figuur 4.3). Deze plantensoort is één van de waardplanten van de teunisbloempijlstaart. In de directe omgeving (<2 kilometer) van het plangebied zijn geen waarnemingen van teunisbloempijlstaart bekend. De dichtstbijzijnde waarneming ligt op iets minder dan 3 kilometer ten zuidwesten van het plangebied, in het zuiden van het bebouwde gebied van de gemeente Amersfoort (NDFF, 2023).

De teunisbloempijlstaart is een nachtvlinder die de laatste jaren sterk in opmars is in Nederland (Vlinderstichting, 2023). De soort komt voor op warme, zonnige plekken, zoals in tuinen en braakliggend terrein in stedelijk gebied. De soort is niet plaats trouw en kan enkele kilometers per nacht afleggen. De soort overwintert als rups onder de grond.

Figuur 4.3 Binnen het plangebied aangetroffen bloeiwijze van de teunisbloem. Foto: Ecogroen, 2023.

Door de aanwezigheid van teunisbloem in het graslandperceel, kon de aanwezigheid van teunisbloempijlsticht niet worden uitgesloten. Door de uitvoering van grondonderzoek is het grasland-deel van het terrein na uitvoering van het quickscan veldbezoek echter op de schop gegaan. Hierdoor zijn de groeiplaatsen van de teunisbloem verloren gegaan. Aanwezigheid van teunisbloempijlsticht kan in de huidige situatie worden uitgesloten. Hierdoor staat de (mogelijke) aanwezigheid van teunisbloempijlsticht vaststelling van het bestemmingsplan momenteel niet in de weg.

Indien teunisbloemen weer tot ontwikkeling komen, kan het terrein door teunisbloempijlsticht in gebruik worden genomen als voortplanting- en overwinteringsplaats. Geadviseerd wordt om maatregelen te treffen om het terrein ongeschikt te houden voor teunisbloempijlsticht. Bijvoorbeeld door de vegetatie kort te houden. Mocht teunisbloem toch tot ontwikkeling komen voor uitvoering van de werkzaamheden, dan dient afgestemd te worden met een ter zake kundige over mogelijke vervolgstappen. Aanvullend onderzoek kan dan alsnog noodzakelijk zijn.

Vlinders en libellen nationaal beschermd zonder provinciale vrijstelling

Kempense heidelibel

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de Kempense heidelibel (NDF, 2023). Waarnemingen liggen op circa 700 meter ten zuiden van het plangebied, nabij de Barneveltsche Beek.

Kempense heidelibel komt met name voor in en nabij ondiepe moerassen en brede verlandingszones van vennen en plassen (Vlinderstichting, 2023). Binnen het plangebied ontbreekt het aan geschikt

voortplantingshabitat of leefgebied. Hierdoor wordt de aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen of essentieel leefgebied voor Kempense heidelibel binnen het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soort zijn niet aan de orde.

Overige nationaal beschermde vlinders en libellen zonder vrijstelling

Op basis van het veldbezoek, bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) en terreinkenmerken, wordt de aanwezigheid van (vaste rust- en voortplantingsplaatsen van) andere nationaal beschermde vlinders en libellen zonder vrijstelling, binnen de invloedssfeer van het plan uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot andere soorten uit deze beschermingscategorie zijn niet aan de orde.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de veldinformatie, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2023) worden in het plangebied geen (vaste verblijfplaatsen van) beschermde reptielen, vissen of ongewervelden verwacht. Ook zijn er geen in de Wnb beschermde plantensoorten in het plangebied aangetroffen. De Wet natuurbescherming vormt – ten aanzien van de overige soortgroepen – geen belemmering voor wijziging van het bestemmingsplan.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Das. *Melis melis*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017d). Kennisdocument Gierzwaluw. *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2022). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0, juni 2022.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021. Januari 2021.

Internet

NDFF (2023). Verspreidingsgegevens flora en fauna (www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal). Laatste raadpleging 6 januari 2023.

Provincie Utrecht (2023). Informatie over kap houtopstanden (<https://www.provincie-utrecht.nl/loket/vergunningen-ontheffingen/boom-struik-houtwal-haag-knotwilg-wegberm-kappen-snoeien-aanpassen-verwijderen-kapmelding#wanneer>).

RAVON (2023). Soortinformatie amfibieën en reptielen (<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>). Geraadpleegd januari 2023.

Vlinderstichting (2023). Soortinformatie vlinders en libellen (<https://www.vlinderstichting.nl>). Geraadpleegd in januari 2023.

Zoogdiervereniging (2023). Soortinformatie zoogdieren (<https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>). Geraadpleegd januari 2023.